

REFERAT

DOK. NR. 23/00204-1

REF. LUHO

MØDE I RÅDET FOR MENNESKERETTIGHEDER
TID: 13. SEPTEMBER 2023, KL. 13:00-16:00

STED: VARTOV, FARVERGADE 27, 1463 KØBENHAVN K

TEMA: YTRINGSFRIHED OG BLASFEMI

1. Godkendelse af dagsorden

Indstilling: Rådet godkender dagsordenen.

Beslutning: Rådet godkendte dagsordenen.

2. Godkendelse af referat fra sidste møde

Bilag: 2.1 Referat af rådsmøde den 10. maj 2023

Indstilling: Rådet godkender referatet.

Beslutning: Rådet godkendte dagsordenen.

3. Beretninger

Indstilling: Rådet tager beretningerne til efterretning.

a) Rådets forperson

Rasmus Grue Christensen berettede om følgende:

- Det løbende strategiarbejde og den kommende periode
- Rådets fortsatte fokus på aktuelle menneskerettighedsemner
- Forpersonen bød forslag om emner til drøftelse velkommen

b) Bestyrelsesforperson

Andreas Kamm berettede om følgende:

- Bestyrelsens arbejde med at overse instituttets arbejde, økonomi samt overholdelse af Institutloven
- Opprioritering af afrapportering til Rådet om instituttets internationale arbejde

c) Direktøren

Louise Holck berettede om følgende:

- Fire nye EMD-domme mod Danmark om udvisning, hvoraf Danmark blev dømt i to
- Regeringens nedsættelse af udvalg til forberedelse af særskilt kriminalisering af krigsforbrydelser
- Instituttets lancering af LGBT+-barometeret i tilknytning til instituttets LGBT+-mandatområde
- Instituttets arbejde med ulovlig forskelsbehandling med fokus på virksomheder, der fravælger kvinder som lærlinge
- Instituttets rapport om abort i et menneskeretligt perspektiv
- Instituttets indtræden i en retssag om juridisk faderløse
- Instituttets rapport om seksuelle overgreb på botilbud for personer med handicap
- Instituttets aktiviteter i Niger samt nylige besøg i Zambia
- Instituttet er sammen med den ukrainske NHRI vært for en konference i FN Byen i København for nationale menneskerettighedsinstitutioner fra 6-8. november 2023

d) UPR-udvalg

Elna Søndergaard (DIGNITY) orienterede om følgende:

- Midtvejsrapporteringen i FN's Menneskerettighedsråds Universelle Periodiske Vurdering. I 2022 vedtog de 208 anbefalinger om menneskerettighedsforbedringer i Danmark, som Danmark skal give midtvejsstatus på i 2024. DIGNITY koordinerer udarbejdelsen af en civilsamfundsrapport. Hvis man ønsker at deltage, kan man skrive til Elna Søndergaard via es@dignity.dk

Danmark skal desuden eksamineres af FN's Torturkomité vedrørende sin efterlevelse af FN's Torturkonvention. Eksaminationen finder sted i Geneve mellem 30. oktober og 22. november 2023. DIGNITY udarbejder en skyggerapport, og input hertil er også velkomment. Instituttet afgiver ligeledes en rapport.

4. Oplæg ved Ulf Melgaard om regeringens menneskerettighedsudvalg (Orientering)

Bilag: Intet bilag

Ulf Melgaard, kontorchef for Folkeret og Menneskeret i Udenrigsministeriet, præsenterede med sin kollega Jane Werngreen Rosales arbejdet i regeringens menneskerettighedsudvalg. Udvalget koordinerer regeringens rapportering til FN-komitéerne og opfølgningen på anbefalinger fra disse.

Indstilling: Rådet drøfter emnet.

Ulf Melgaard og Jane Werngreen Rosales præsenterede både Udenrigsministeriets arbejde med at fremme menneskerettigheder internationalt og arbejdet med at rapportere om Danmarks efterlevelse af menneskerettighederne.

Oplægget gav anledning til en række bemærkninger om bl.a.:

- Menneskerettighedsudvalget opfølgning på anbefalinger
- Effektiviteten af UPR-mekanismen og dens ressourcetræk
- De nationale handlingsplaner om anti-semitisme og racisme
- Regeringens forslag om at udpege en konventionsambassadør i relation til arbejdet i regeringens menneskerettighedsudvalg
- FN's Generalforsamlings 3. udvalg, der diskuterer LGBT+-rettigheder, og hvad man ser som de største udfordringer, samt refleksioner over Ugandas anti-homoseksualitetslov

5. Tema: Ytringsfrihed og blasfemi (Orientering)

Bilag: 5.1 (Nyhed) Forslag til lov om ændring af straffeloven (Forbud mod utilbørlig behandling af genstande med væsentlig religiøs betydning for et trossamfund); 5.2 Institut for Menneskerettigheders foreløbige beretning til regeringens lovforslag; 5.3 (**Fulde lovtekst, forventes ikke læst**) Forslag til Lov om ændring af straffeloven (Forbud mod utilbørlig behandling af genstande med væsentlig religiøs betydning for et trossamfund)

Rådet for Menneskerettigheder inviteres til at drøfte ytringsfrihedens dilemmaer med udgangspunkt i tre aktuelle sager, som instituttet har været inde over de seneste måneder: Rasmus Paludans påbud om ikke at deltage i Folkemødet i juni; FN's Menneskerettighedsråds resolution om blasfemi fra juli samt regeringens lovforslag om at kriminalisere utilbørlig behandling af genstande med væsentlig religiøs betydning for et trossamfund.

Direktør Louise Holck og juridisk chef Marya Akhtar indleder med et oplæg om de menneskeretlige dilemmaer i sagerne.

Indstilling: Rådet drøfter emnet.

Marya Akhtar gav en præsentation af menneskeretlige forpligtelser for staten til at beskytte ytrings- og forsamlingsfrihed.

Oplægget gav anledning til en række bemærkninger om bl.a.:

- Fraværet af kultur- og kunstorganisationer i høringen
- Ros til at instituttet er opmærksom på "men'erne".

6. **Jury til menneskerettighedsprisen 2023 (Beslutning)**

Bilag: Intet bilag.

Rådet skal i efteråret vælge en modtager af menneskerettighedsprisen 2023. Rådet for Menneskerettigheders hæderspris uddeles til en person eller organisation, der har gjort en særlig indsats for menneskerettighederne i Danmark.

Prisen uddeles af Rådet for Menneskerettigheder efter en begrundet indstilling af en jury. Juryen består af fire medlemmer fra rådet. Der er for nuværende ingen jury til prisen i 2023.

Til rådsmødet skal der udpeges fire medlemmer til juryen. Halvdelen af medlemmerne udpeges for en periode på fire år, mens den anden halvdel udpeges for to år. Udpegningen er personlig og kan ikke overføres til andre.

Tidsplanen for uddeling af prisen er som følgende:

1. Frist for indstilling af kandidater: søndag d. 15. oktober kl. 23.59
2. Juryen mødes og udvælger én eller flere kandidat(er), som indstilles som modtager til rådet, i ugen, som starter med mandag den 23. oktober.
3. Rådet vælger prismodtageren tirsdag den 5. december til rådsmødet.

Indstilling: Rådet udpeger fire medlemmer til juryen efter afstemning.

Beslutning: Følgende medlemmer stillede op og blev valgt ved akklamation og konstituerede sig selv ift. mandatperioder.

Valgt for fire år:

- Pernille Gry Petersen (Børnesagens Fællesråd)
- Leif Lønsmann (Den Danske Helsinki-komité for Menneskerettigheder)

Valgt for to år:

- Marianne Østergaard (Dansk PEN)
- Poul Erik Christoffersen (Oxfam Danmark)

7. Plan for rådets møder i 2024 (Beslutning)

- 26. februar 2024 kl. 13-16
- 15. maj 2024 kl. 15-18
- 11. september 2024 kl. 13-16
- 4. december 2024 kl. 15-18

Indstilling: Rådet godkender datoer.

Beslutning: Rådet godkendte datoerne.

8. Eventuelt, herunder orientering om næste møde i henhold til arbejdsplanen

Næste møde er fastlagt til den 5. december 2023 kl. 15-18.

NB: Mødet blev ved en fejl på mødet mundtligt orienteret til den 4. december 2023.

På foranledning af spørgsmål om fejringen af 75. året for Verdenserklæringen om Menneskerettigheder i december 2023 informerede instituttet om, at der bl.a. vil være talks og debatter i samarbejde med UNDP, faglige debatter samt en konference i samarbejde med Aalborg Universitet.

OVERSIGT OVER DELTAGERE VED MØDET:

Advokatsamfundet	Vibeke Tarpgaard	X
Afro Danish Collective	Lartey Lawson	X
Amnesty International Danmark	Niels Andersen	
Bedre Psykiatri	Jens Peter Eckardt	X
Børnerådet	Anna Marie Schurmann Carstens	
Børnesagens Fællesråd	Pernille Gry Petersen	X
Børns Vilkår	Victor Christoffersen	
Caritas Danmark	Ditte Dandanell Bihl	X
Center for Muslimers Rettigheder i Danmark	Lamies Nassri	
Center mod Menneskehandel	Astrid Viola Kallmeyer	
DANNER	Mette Marie Yde	
Dansk Folkeoplysnings Samråd	Rasmus Nørlem Sørensen	
Dansk Islamisk Trossamfund	Hatice Kocer Aras	X
Dansk Kvindesamfund	Maria Søndergaard	
Dansk PEN	Marianne Østergaard	X
Dansk Ungdoms Fællesråd	Line Novél	
Danske Handicaporganisationer	Torben Kajberg	
Danske Kirkers Råd	Mads Christoffersen	X
Danske Seniorer	Poul Ipsen	X
Den Danske Helsinki-Komité for Menneskerettigheder	Leif Lønsmann	X
Den Uafhængige Politiklagemyndighed	Anne Skov Anhøj	X
Det Centrale Handicapråd	Claus Wendelboe	
Det Jødiske Samfund i Danmark	Susanne H. Hansen	X
DIGNITY - Dansk Institut mod Tortur	Rasmus Grue Christensen	X
DRC Dansk Flygtningehjælp	Dorte Smed	X
Efterskoleforeningen	Mette Hjorth Madsen	
Enhedslisten	Mads Kampp Christiansen	
European Anti Poverty Network	Ole Meldgaard	X
European Network Against Racism (ENAR Danmark)	Bashy Quraishy	
FN-forbundet	Jørgen Estrup	X
Folkekirkens Nødhjælp	Karina Pultz	
Folketingets Ombudsmand	Morten Engberg	
Foreningen Far	Jesper Lohse	
Foreningen Joan-Søstrene	Caroline Kann	
Frie Grønne	Sikandar Siddique	
Intact Denmark	Lena Nyhus	X
International Rehabilitation Council for Torture Victims	Lisa Henry	
Justitsministeriet	Ida Marie Spiegelhauer	X

Kvindernes U-Landsudvalg	Janice Goodson Førde	X
Kvinderådet	Camilla Gregersen	X
KVINFO	Alexander Andersson	X
Landsorganisation af Kvindekrisecentre	Laura Kirch Kirkegaard	X
Levende Menneskerettigheder	Mathias Kirk Jordansen	X
LGBT+ Danmark	Susanne Branner Jespersen	X
Mellemfolkeligt Samvirke	Khaterah Parwani	
Mino Danmark	David Spence	
OASIS	Lis Ehmer Olesen	X
Oxfam Danmark	Poul Erik Christoffersen	X
PlanBørnefonden	Maria Hjort Jakobsen	X
Radikale Venstre	Charlotte Burgess	
Red Barnet	Amalie Bang	X
RED Center mod æresrelaterede konflikter	Anita Johnson	
Refugees Welcome	Michala Clante Bendixen	X
Religion & Samfund	Nik Bredholt	X
Retspolitisk Forening	Noe Munck	X
Røde Kors i Danmark	Silas Harrebye	
Rådet for Etniske Minoriteter		
Rådet for Psykisk Sårbar på Arbejdsmarkedet	Susanne Leire	
Rådet for Socialt Udsatte	Anna Møbjerg	
Sex & Samfund	Maria Lindhardt	X
Social- Bolig- og Ældreministeriet	Louise Fuglsang Olsen	X
Socialdemokratiet	Fie Hækkerup	
Socialistisk Folkeparti	Søren Riishøj	X
SOS Racisme Danmark	Kaloua Digbeu-Larsen	X
Tænketanken Tora	Laura Engelsbak	
Udenrigsministeriet	Fanny Hye-Knudsen	X
UlykkesPatientForeningen	Elisabeth Cecilia Dorn	X
Venstre	Chris Borup Preuss	
Observatører		
Ældre Sagen	Dorthe Bjerremand Erichsen	X
Danske Døves Landsforbund	Claus Staunstrup Nilsson	X
Sabaah	Amma Asare-Nyako	
Dignity	Elna Søndergaard	X
Intact Denmark	Mikael Aktor	X
Bestyrelsen		
Andreas Kamm	Bestyrelse	X
Sif Holst	Bestyrelse	

Lars Grassmé Binderup	Bestyrelse	X
Birgit Feldtmann	Bestyrelse	
Institut for Menneskerettigheder		
Maria Ventegodt	Institut for Menneskerettigheder	X
Louise Holck	Institut for Menneskerettigheder	X
Marya Akhtar	Institut for Menneskerettigheder	X
Lucas Honore	Institut for Menneskerettigheder	X
Julius Rodh Bilgrav	Institut for Menneskerettigheder	X
Jakob Sheikh	Institut for Menneskerettigheder	X
Øvrige		
Johan Eichel-Illum	Udenrigsministeriet	X
Jane Werngreen Rosales	Udenrigsministeriet	X